

Dosarul nr. 3ra-1239/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. D. Tricolici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Minciuna)

ÎNCHEIERE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev împotriva Primarului General al municipiului Chișinău și a Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Irina Cozlova și Inspekția de Stat în Construcții cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire,

împotriva deciziei din 3 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel declarată de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev și s-a menținut hotărârea din 6 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 30 octombrie 2017, Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului General al municipiului Chișinău și a Primăriei municipiului Chișinău, intervenienți accesorii Irina Cozlova și Inspekția de Stat în Construcții cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare și a autorizației de construire.

În motivarea acțiunii reclamanților au indicat că, în apropiere de casele lor s-a început edificarea unui bloc locativ cu mai multe nivele, și anume pe adresa str. xxxxx.

Au menționat că, demararea construcției are loc cu încălcarea legislației, fiindu-le încălcate astfel drepturile lor. Lângă șantierul de construcție, nu a fost afișat un panou de informare cu indicarea antreprenorului ce efectuează lucrările de construcție, câte

nivele urmează a fi edificate (extras din schița de proiect), dirigintele de șantier și responsabilul tehnic.

Au adăugat că, în prezent lucrările sunt sistate în baza Prescripției Inspecției de Stat în Construcții nr.00429 din 8 septembrie 2017, fapt confirmat prin răspunsul Primăriei municipiului Chișinău din 28 septembrie 2017.

În opinia reclamantilor, la emiterea certificatului de urbanism nr. 225 i/17 din 23 mai 2017 au fost încălcate prevederile Planului general Urbanistic și a art. 3, 6, alin. (1) lit. d) din Legea nr.163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. De asemenea, la eliberarea Autorizației de construire nr. 262-c/17 din 9 august 2017, nu s-a ținut cont de parametrii din Regulamentul local al municipiului Chișinău, la momentul emiterii. Mai mult, prin răspunsul nr.01-14/1442 din 13 septembrie 2017 eliberat de Agenția Ecologică Chișinău și răspunsul nr. 12/3.1-2238 din 14 septembrie 2017 eliberat de Centrul de Sănătate Publică din municipiul Chișinău, s-a comunicat că proiectarea și amplasarea construcției pe str. B. Lăutaru 21, mun. Chișinău nu a fost coordonată cu instituțiile menționate. S-a mai indicat că, la emiterea Autorizației de construcție nr. 262-c/17 din 9 august 2017, autoritatea publică locală, urma să verifice dacă extrasul din documentația de proiect în volum de: memoriu explicativ, plan general (plan de situație, plan trasare), fațade, soluții cromatice, proiect de organizare a executării lucrărilor de construcție, avizate de către arhitectul-sef avizele de verificare a documentației de proiect (compartimentele: plan general, arhitectură, rezistentă) sau raportul unic de verificare a documentației de proiect, corespund legislației.

Or, prin edificarea construcției nominalizate, le va fi afectat considerabil dreptul reclamantilor de a se folosi de serviciile comunale pentru canalizare, apă, energie electrică, gaz, astfel ținând cont că condițiile tehnice a rețelelor inginerești sunt prevăzute pentru locuințe unifamiliale izolate (COD R3a), nu vor putea rezista supraîncărcării supuse în rezultatul conectării blocului cu mai multe apartamente + oficii, va scădea calitatea serviciilor prestate caselor.

Reclamantii au susținut că, astfel se creează condiții negative care le încalcă viața privată, or, este prezentă vizualizarea directă și audibilitatea, impunându-i să trăiască în permanență cu ferestrele, draperiile, ușile închise, se creează imposibilitatea discuțiilor private, a folosirii libere a terasei și a curții interioare. Condițiile date duc la suferințe moral-psihologice insuportabile de nervozitate, stres, ceea ce se reflectă negativ asupra calității vieții și a sănătății.

Au afirmat că nu sunt asigurate măsurile de siguranță sanitară și ecologică, deoarece lipsește locul de colectare și condițiile de evacuare a gunoiului, iar din cauza aglomerației transportului locatarilor se va crea concentrare mare a mașinilor auto în jurul caselor vecine, creșterea concentrației gazelor CO₂ și a mirosului gazelor de eșapament, vibrații de la tehnică, transport, utilajul folosit în timpul construcției și mai ales în perioada exploatării blocului (ventilare, condiționare, agregate de răcire și încălzire, autovehicule, etc.), ceea ce face imposibilă viața în casele învecinate. Toate acestea se creează în zona cu codul R3, care „cuprinde funcțiuni rezidențiale liniștite, cu densitate redusă”.

Au mai adăugat că, drept urmare a edificării blocului nu vor pătrunde razele solare în locuințele reclamantilor.

În drept, și-au întemeiat pretențiile în baza art. 377, 379, 389, 391 alin. (4) din Codul civil, art. 3, 4, 6 alin. (2), 12 alin. (1) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, art. 8, 24, 25, 28, 36, 37, 46- 48 din Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994.

Reclamanții au solicitat anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr.225i/16 din 23 mai 2016 și a autorizației de construire nr. 262 c/17 din 9 august 2017.

Prin hotărârea din 6 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev.

Prin decizia din 3 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel declarată de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev și s-a menținut hotărârea din 6 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a decide astfel, instanțele inferioare au conchis că motive pentru anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr.225i/16 din 23 mai 2016 și a autorizației de construire nr. 262 c/17 din 9 august 2017, nu au fost stabilite

Mai mult, instanțele de judecată nu au reținut argumentele reclamanților/apelanților precum că certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 225i/16 din 23 mai 2016, a fost emis fără respectarea prevederilor art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție nr. 163 din 9 iulie 2010, deoarece materialele cauzei atestă că a fost luat acordul proprietarului imobilului învecinat din str. xxxxx, prin declarație autentificată notarial.

Instanțele de judecată au notat că, prin răspunsul la cererea prealabilă a Direcției Generale Arhitectură Urbanism și Relații Funciare, se constată că obiectivul prevăzut în documentația de proiect elaborată, verificată și avizată în modul stabilit, a fost amplasată cu respectarea restricțiilor minime de la imobilele învecinate și hotarele lotului privat.

Prin urmare, având în vedere faptul că, imobilele reclamanților/apelanților, sunt amplasate la o distanță considerabilă de imobilul intervenientului accesoriu Irina Cozlova, instanțele au considerat ca fiind declarative și alegațiile precum că prin edificarea imobilului le este afectată iluminarea imobilelor și că aceasta ar duce la încălcarea vieții private a reclamanților.

Instanțele ierarhic inferioare au menționat că pe parcursul examinării cauzei nu au fost prezentate probe care să confirme ilegalitatea autorizației de construire, or, din conținutul autorizației de construire se atestă că la eliberarea acesteia a fost prezentată documentația de proiect, iar proiectul a fost avizat în baza certificatului de urbanism pentru proiectare, care a fost emis conform prevederilor legale.

La data de 19 august 2019, Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov au depus recurs, fiind completat prin suplimentul la recurs din 20 noiembrie 2019 împotriva deciziei din 3 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului cu reiterarea motivelor de fapt și de drept, recurenții au invocat că, nu sunt de acord cu concluziile instanțelor de judecată, deoarece sunt în

contradicție cu circumstanțele cauzei, precum și au fost aplicate greșit normele de drept material.

Au adăugat că instanțele inferioare au ignorat proba –Prescripția nr. 0004299 din 8 august 2017, unde au fost indicate neconformitățile depistate, și nici nu au argumentat de ce nu a fost luată în considerare.

Recurenții au solicitat admiterea cererii de recurs, suspendarea deciziei contestate, casarea acesteia și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin referința depusă la data de 11 octombrie 2019 Irina Cozlova reprezentată de avocatul Mariana Bucătaru a solicitat ca recursul depus să fie declarat inadmisibil.

Examinând admisibilitatea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1), 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ al Republicii Moldova, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 3 iulie 2019, iar date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, recursul depus de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov la data de 19 august 2019 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev, reprezentați de avocatul Natalia Covaliov nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în

verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev, reprezentanți de avocatul Natalia Covaliov asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev, reprezentanți de avocatul Natalia Covaliov, ca inadmisibil.

Cât privește cerința recurenților de suspendare a deciziei instanței de apel din 3 iulie 2019 în temeiul art. 435 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu poate fi reținută de către instanța de recurs.

Or, la momentul emiterii deciziei instanței de apel era în vigoare Codul administrativ adoptat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, în care legiuitorul nu a prevăzut suspendarea executării deciziei instanței de judecată.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Mihail Nartea, Tamara Onica, Tatiana Colesnicenco, Veaceslav Șumilin, Mihai Balan și Ecaterina Lunev, reprezentanți de avocatul Natalia Covaliov se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu